

ГУМАНІТАРНІ ТА СОЦІАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ МЕДИЦИНІ, ПИТАННЯ ВИКЛАДАННЯ У ВІЩІЙ МЕДИЧНІЙ ШКОЛІ

DOI 10.31718/2077-1096.20.3.235

УДК: 378.147

Елинская А.Н.

УЧЕБНЫЙ ПРОЦЕСС В ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ В УСЛОВИЯХ ПАНДЕМИИ

Украинская медицинская стоматологическая академия, г. Полтава

Эндемический коронавирус (COVID-19) растет в геометрической прогрессии во всем мире. Распространенность нового коронавируса COVID-19 по всему миру привела к глобальным изменениям в социуме, различных организациях, образовательных учреждениях. Категория людей в начальной школе и университетах, по-видимому, относится к более низкой категории риска смертности по сравнению с пожилыми людьми, но все же нужны меры предосторожности при пандемии под названием «социальная дистанция», которая уменьшить межличностные контакты и тем самым свести к минимуму передачу вируса. Примерно 264 миллиона детей и подростков не ходят в школу (ЮНЕСКО, 2017), а пандемия еще больше усугубила ситуацию. Чем больше нарастает пандемия, тем больше наблюдается закрытия школ, училищ и университетов способствуя переходу на онлайн обучение. Настало время переосмыслить и перестроить нашу систему образования с учетом текущей ситуации. После кризиса COVID-19 онлайн-образование стало педагогическим прорывом от традиционного метода к более современному подходу преподавания и обучения, от класса к Zoom, от личного к виртуальному, от семинаров к вебинарам. Во всем мире вся система образования, от начального до высшего, была разрушена в период изоляции нового коронавирусного заболевания 2019 года (COVID-19). Пандемия заставила пересмотреть основные моменты онлайн-обучения в образовании, а также то, как существующие ресурсы образовательных учреждений могут помочь преобразовать формальное образование в онлайн с помощью виртуальных классов и других онлайн-ресурсов. Процесс онлайн-режимов преподавания-обучения воспринимается преподавателями и студентами по разном, иногда вызывая трудности и споры в эффективности их использования.

Ключевые слова: Онлайн-обучение, COVID-19, пандемия, высшее образование, электронное обучение.

Инфекция COVID-19 была впервые зарегистрирована в Ухане, Китай, в конце декабря 2019 года и быстро распространилась по всему миру, а 11 марта 2020 года была объявлена пандемией ВОЗ (ВОЗ, 2020) [6]. COVID-19 в основном распространяется среди людей во время тесного контакта, что в настоящее время приводит к миллионам смертей. COVID-19 называют пандемией из-за своей распространённости, а также величайшим глобальным кризисом в области здравоохранения за последние столетия [6]. Вирус оказал разрушительное воздействие на человеческую жизнь и подорвал экономику во всем мире, оказав серьезный удар по системам образования как в развитых, так и в развивающихся странах. Пандемия COVID-19 быстро привела к закрытию университетов и колледжей, школ и дошкольных учреждений по всему миру с соблюдением социальной дистанции, что должно помочь сгладить кривую распростране-

ния инфекции и снизить общее количество смертей от болезни [7]. Наиболее важная мера предосторожности при пандемии, называемая «социальная дистанция», была направлена на сокращение межличностных контактов [5].

Вся система образования, от начального до высшего, была разрушена в период карантина не только в Украине, но и во всем мире. Внезапное закрытие учебных заведений, в качестве меры социального дистанцирования для предотвращения передачи инфекции в обществе, переместило очные занятия в системы онлайн-обучения [1]. Это заставило сосредоточиться на поисках платформ электронного обучения для эффективного взаимодействия преподаватель-студент [2]. Пандемия выявила недостатки существующей системы высшего образования и необходимость повышения уровня подготовки преподавателей в области цифровых технологий для адаптации к быстро меняющемуся ми-

ровому клімату в сфері освіти. Після преодолення кризиса з пандемією дистанційне навчання та віртуальне освітлення може стати неотъемлемою частиною системи вищого освічення. Висьогорідні навчальні заведення уже сучасно планирують навчальні та науково-дослідницькі стратегії, щоб у майбутньому гарантувати результати навчання студентів та стандарти якості освічення, після преодолення пандемії.

Після кризиса COVID-19 онлайн-освітлення стало педагогічним сдвигом від традиційних методів до сучасному підходу до навчанню від класу до Zoom, від особистого обговорювання до віртуального, та від семінарів до вебінарів. Для дистанційного навчання використовують WhatsApp, Telegram, Cisco, WebEx, Google Meet, Skype, Office 365, Google classroom та ін. [2].

До пандемії дистанційне навчання та очні курси розглядалися як частина неформального освічення, але сучасно вони можуть поступово замінити формальний систему освічення, в разі довготривалого течія карантинних норм.

В цей момент система освічення лицем до лиця столкнулася з проблемою адаптації до цих змін та пошуку правильних підходів та технологій для навчання студентів. Внезапний переход від стационарного навчання до дистанційного, а також закриття університетів – це небольшой експеримент до змін в освітленні та переходу до онлайн-навчання, яке буде включати в себе ефективні методи взаємодії з студентами та технічну підготовку викладачів [3]. Учебними заведеннями необхідно буде обрати увагу на підготовку викладачів та наявності у них технічного обладнання, яке дозволяє проводити навчання. Пандемія виявила недостатки в системі освіщення, а також підкреслила необхідність розвитку цифрової грамотності, як для розвинутих, так і для розвиваючихся країн. Після пандемії може стати нормою та, що послуги освіти та комунікацій будуть ще більше переведені в цифровий формат. Нинішня ситуація ставить під питання представлення ролі високих навчальних заведень в забезпеченні якості та способу навчання, його доступності [3].

Проведення практичних занятів та лекцій онлайн приведе до адаптації використання електронного навчання та збільшення його застосування в викладанні. Але це може викликати масу проблем в зв'язку з доступністю даних цифрових технологій для освіти. Существує неравенство в різних соціальних групах суспільства. І то що для кого-небудь норма життя (технології), для іншого недосяжний максимум. Також, потрібно учитися, що відеоуроки навчання напрямку пов'язано з бесперебойним досту-

пом до системи Інтернет, що не завжди досяжимо в домашніх умовах.

Студенти сталкиваються з різними преградами при дистанційному навчанні, оскільки реальне присутство та обговорювання краще сприяє усвоєнню знань та навчанню. В віртуальному класі відсутні дух суперничості та товарищества, личностна підтримка викладача до слабких студентів та поощрення сильних [1]. Дистанційне навчання, в будь-якому вигляді, не спроможне забезпечити результативного навчального процесу як з боку викладача, так і з боку студента.

Непредвидене введення онлайн-навчання приводить до моральному истощенню та стресу серед педагогів. Необхідно буде пересмотріти планування навчальної программи, методи оцінювання та ведення звітності.

Після завершення пандемії COVID-19 та карантинних заходів всім високим навчальним заведенням необхідно буде зробити висновки про наслідки своєї вибраної та вирішеної для непреривного навчання студентів, що в кінцевому підсумку визначить майбутнє цього покоління [5].

Пандемія коронавірусу заставила високі навчальні заведення адаптуватися до швидко змінюючоїся ситуації, що було неможливим представити кілька місяців тому. Установи, які займаються науково-дослідницькою діяльністю, сталкиваються з величезними проблемами в управлінні науково-дослідницькими операціями. Обов'язкові вимоги соціальної дистанції дуже складно виконуватися в науково-дослідницьких установах, особливо в областях, які потребують лабораторної роботи та людей. В основному це коснулося науковців, викладачів, наукових співробітників та аспірантів. Кар'єрні плани багатьох студентів-науковців та докторантів знаходяться під загрозою через несподівану пандемію.

Науково-дослідницькі інститути та університети повинні тщательно розробити та впровадити принципи управління науковими дослідженнями, які підтримують протоколи соціальної дистанції, спрямовані на переведення науково-дослідницької діяльності в нормальне русло. Академічні дослідження, в яких потребуються лабораторії, можуть потребувати переосмислення своїх робочих моделей та тщательного планування та розстановки приоритетів для своїх експериментів. Університетам буде потрібно віддати більше уваги та ресурсів на захист здоров'я та безпеки, щоб забезпечити безпеку студентів та співробітників, що може погано вплинути на фінансову ситуацію університету. Уряд може підтримувати та фінансувати ініціативи навчальних заведень для забезпечення безпеки, щоб не допустити виключення освітніх та науково-дослідницьких потреб студентів [1].

Поскольку пандемія COVID-19 швидко про-

грессирует, особенно в развивающихся странах, исследовательские лаборатории и частные предприятия по всему миру соревнуются друг с другом, чтобы найти способ лечения вируса [4]. Это заставило исследователей сосредоточиться на некоторых ключевых вопросах, связанных с вирусной инфекцией COVID-19, которые могут помочь в понимании болезни и оценке психологических последствий этой пандемии. Некоторые из основных областей исследований, в которых может наблюдаться резкий рост финансирования после пандемии, включают разработку вакцин, противовирусную терапию, разработку медицинского оборудования, устройств мобильного здравоохранения, средств дистанционного обучения, технологий на основе искусственного интеллекта, наращивания потенциала и политики общественного здравоохранения. Более того, области исследований, которые не требуют физического присутствия исследователя, могут получить больший рост, поскольку студенты могут предпочесть эти программы для повышения своих навыков при трудоустройстве после учебы.

Выводы

Учебным заведениям после пандемии, возможно, потребуется определить проблемы, с которыми они могут столкнуться, и подготовиться к принятию трудных решений в ближайшие месяцы. Руководство университетов должны будут задуматься над своим образовательным процессом, чтобы гарантировать, что результаты

обучения студентов и стандарты качества образования не будут поставлены под угрозу. Высшие учебные заведения должны быть готовы к трудному постпандемическому пути, в котором их решения будут определять их будущее и будущее учащихся.

Литература

1. Smalley A. Higher Education Responses to Coronavirus (COVID-19). July 27, 2020 Available from: <https://www.ncsl.org/research/education/higher-education-responses-to-coronavirus-covid-19.aspx>
2. Coronavirus: online learning resources. Discover a selection of online resources and tools for learners, teachers and educators during the outbreak of COVID-19 [Internet] Available from: https://ec.europa.eu/education/resources-and-tools/coronavirus-online-learning-resources_en
3. Mishra L, Gupta T, Shree A. Online Teaching-Learning in Higher Education during Lockdown Period of COVID-19 Pandemic. International Journal of Educational Research Open [Internet]. 10 September 2020 Available from: <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S2666374020300121>
4. Haleem A, Javaid M, Vaishya MR, Deshmukh SG. Areas of academic research with the impact of COVID-19 [Internet]. American Journal of Emergency Medicine. 2020 July; 38(7): 1524–1526. Available from: <https://doi.org/10.1016/j.ajem.2020.04.022>
5. Murphy MP. COVID-19 and emergency eLearning: Consequences of the securitization of higher education for post-pandemic pedagogy [Internet]. Contemporary Security Policy. 2020 Apr; 3(41): 492–505. Available from: <https://doi.org/10.1080/13523260.2020.1761749>
6. WHO Director-General's opening remarks at the media briefing on COVID-19 [Internet]. 11 March 2020. World Health Organization, March 11, 2020 Available from: <https://www.who.int/dg/speeches/detail/who-director-general-s-opening-remarks-at-the-mediabriefing-on-covid-19---11-march-2020>
7. Xiang YT, Li W, Zhang Q, Jin Y, Rao WW, Zeng LN, et al. Timely research papers about COVID-19 in China. The Lancet. 2020; 395(10225): 684–5

Реферат

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ

Єлінська А.М.

Ключові слова: онлайн-навчання, COVID-19, пандемія, вища освіта, електронне навчання.

Ендемічний коронавірус (COVID-19) зростає в геометричній прогресії в усьому світі. Поширеність нового коронавірусу COVID-19 по всьому світу привела до глобальних змін в соціумі, різних організаціях, освітніх установах. Категорія людей в початковій школі і університетах, мабуть, відноситься до нижчої категорії ризику смертності у порівнянні з літніми людьми, але все ж потрібні запобіжні заходи при пандемії під назвою «соціальна дистанція», яка зменшує міжособистісні контакти і тим самим зводить до мінімуму передачу вірусу. Приблизно 264 млн дітей і підлітків не ходять в школу (ЮНЕСКО 2017), а пандемія ще більше погіршила ситуацію. Чим більше нарощає пандемія, тим більше спостерігається закриття шкіл, училищ та університетів, сприяючи переходу на онлайн навчання. Настав час переусвідомити і перебудувати нашу систему освіти з урахуванням поточної ситуації. Після кризи COVID-19 онлайн-освіта стала педагогічним проривом від традиційного методу до більш сучасного підходу викладання і навчання, від класу до Zoom, від особистого до віртуального, від семінарів до вебінарів. У всьому світі вся система освіти, від початкової до вищої, була зруйнована в період ізоляції нового коронавірусного захворювання 2019 року (COVID-19). Пандемія змусила переглянути основні моменти онлайн-навчання в освіті, а також те, як існуючі ресурси освітніх установ можуть допомогти перетворити формальну освіту в онлайн за допомогою віртуальних класів та інших онлайн-ресурсів. Процес онлайн-режимів викладання-навчання сприймається викладачами і студентами по різноманітнішим, іноді викликаючи труднощі і суперечки в ефективності їх використання.

Summary

SOME ISSUES ON ORGANIZATION OF EDUCATIONAL PROCESS IN HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTIONS DURING PANDEMIC
Yelinska A. M.

Key words: Online learning, COVID-19, pandemic, higher education, e-learning.

The endemic coronavirus (COVID-19) is growing exponentially around the world. The prevalence of the new coronavirus COVID-19 around the world has led to global changes in society, various organizations, and educational institutions. Primary school and university populations appear to be at a lower mortality risk than

older adults, but precautions are still needed in a pandemic called "social distance" to reduce interpersonal contact and thereby minimize transmission of the virus. Approximately 264 million children and adolescents are out of school (UNESCO, 2017), and the pandemic has further exacerbated the situation. The more the pandemic grows, the more schools, colleges and universities are closed, contributing to the transition to online learning. The time has come to rethink and rebuild our education system based on the current situation. In the aftermath of the COVID-19 crisis, online education has been a pedagogical breakthrough from a traditional method to a more modern approach to teaching and learning, from class to Zoom, from personal to virtual, from seminars to webinars. Around the world, the entire education system, from primary to tertiary, was destroyed during the isolation of the new coronavirus disease 2019 (COVID-19). The pandemic has prompted a re-examination of the main points of online learning in education, as well as how existing educational resources can help transform formal education online through virtual classrooms and other online resources. The process of online teaching-learning modes is perceived by teachers and students in different ways, sometimes causing difficulties and controversy in the effectiveness of their use.

DOI 10.31718/2077-1096.20.3.238

УДК 378.147:544]:004.9

Зозулинець Д.М., Чернега Г.В., Самелюк Ю.Г., Пряхін О.Р., Каплаушено А.Г.

АДАПТАЦІЯ СУЧASНИХ ІНФОРМАЦІЙНО-ОСВІТНІХ ТЕХНОЛОГІЙ ДО ВИКЛАДАННЯ ФІЗКОЛОЇДНОЇ ХІMІЇ

Запорізький державний медичний університет

Адаптація сучасних інформаційно-освітніх технологій до навчального процесу у вищій школі - це характерна особливість педагогічної науки і її найважливіша складова. Інтерактивні комп'ютерні моделі і інноваційні технології в даний час широко використовуються в навчально-пізнавальній діяльності студентів практично на всіх кафедрах університету. В даний час зростає роль медійно-інформаційного середовища, особливо мережі Інтернет. Позитивним тут є постійний доступ до повної, сучасної інформації в електронному вигляді, можливість її зберігання, неодноразовості використання. Однак, є і негативна сторона питання. У великому потоці багатогранної інформації студенту важко орієнтуватися. Особливо студенти першого та другого курсів при підготовці до практичних занять не можуть виділяти головне, не можуть визначити обсяг досліджуваного матеріалу за навчальною програмою. Мета. Проаналізувати шляхи адаптації студентів до медійно-інформаційних технологій при вивченні предмета. Матеріали та методи дослідження. Аналіз матеріалів методичних конференцій, довідкової літератури, досвіду роботи кафедри за останній період, методичної роботи кафедри.

Ключові слова: Microsoft Teams, дистанційна освіта, інформація, студенти, навчальний процес.

Вступ

В теперішній час проходить адаптація сучасних інформаційно-освітніх технологій до навчального процесу у вищій школі - це характерна особливість педагогічної науки та її найважливіша складова.

Зараз зростає роль медійно-інформаційного середовища, особливо мережі Інтернет в навчанні студентів. Така ситуація має як позитивну, так і негативну сторону. Позитивним тут є постійний доступ до повної, сучасної інформації в електронному вигляді, можливість її зберігання, неодноразовості використання. Негативна сторона питання у великому потоці багатогранної інформації студенту важко орієнтуватися. При підготовці до практичних занять деякі студенти не можуть виділяти головне, не можуть визначити обсяг досліджуваного матеріалу.

Мета

Проаналізувати шляхи адаптації студентів до медійно-інформаційних технологій при вивченні предмета та зручність навчання за допомогою персональних комп'ютерів та Інтернет ресурсів.

Матеріали та методи дослідження

Аналіз матеріалів методичних конференцій, довідкової літератури, методичної роботи кафедри. Також було проведено дослідження під час навчання студентів, в режимі карантину, через соціальні мережі (Microsoft Teams, edX).

Результати та їх обговорення

Проведено аналіз впровадження розробок принципово нових підходів до освоєння навчального матеріалу студентами. Мультимедійні методики замінюють традиційні форми навчання. Сучасні студенти все рідше звертаються до друкованих підручників, розробок, методичок, збірок задач.

Найчастіше користуються планшетами, комп'ютерами та телефонами через те, що за допомогою Інтернету можна скористатися інформацією в відео форматі та знайти інші ресурси інформації.

Викладачами кафедри були написані тексти лекцій в електронному варіанті, прагнучи викладати матеріал найбільш доступно, насычуючи його графіками, ілюстраціями, схемами установ-